



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 422

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ. Κυριάκο Βελόπουλο

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 7546/25.6.2021 Ερώτηση με θέμα:
«Ανησυχία για τα χάλκινα αγάλματα της Καλύμνου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 7546/25.6.2021 Ερώτησης του Βουλευτή, κ. Κυριάκου Βελόπουλου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με τις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης, κρίνεται σκόπιμη η μετατροπή πέντε μουσείων της χώρας και, συγκεκριμένα, του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης, του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου, του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου και του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού σε Ν.Π.Δ.Δ., προκειμένου να αποκτήσουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και, συνεπώς, μεγαλύτερη ευελιξία. Στόχος της μετατροπής των ανωτέρω μουσείων σε Ν.Π.Δ.Δ. είναι η βελτίωση της αποδοτικότητάς τους, μέσω της αξιοποίησης των μεθόδων διοίκησης και διαχείρισης επιχειρήσεων, επικοινωνίας και marketing, και η υιοθέτηση νέων στρατηγικών αναφορικά με την αναζήτηση πόρων και την ευκολότερη προσαρμογή στις νέες μουσειακές λειτουργίες και υπηρεσίες που απαιτεί ο σύγχρονος επισκέπτης. Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός επιτάσσει την συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών και προϊόντων των μουσείων και την διεύρυνση των δραστηριοτήτων τους. Σε μια εξελικτική κοινωνία δεν χωρούν αναχρονιστικές μέθοδοι και αντιλήψεις, αλλά μόνο ποιοτικά και σταθερά βήματα εξέλιξης με απώτερο στόχο την παρουσίαση και προαγωγή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Από παράδειγμα αποτελεί το Μουσείο της Ακρόπολης, το οποίο στατιστικά βρίσκεται στα πέντε πρώτα καλύτερα μουσεία του κόσμου.

Ο μετασχηματισμός των πέντε μουσείων σε σύγχρονους και βιώσιμους οργανισμούς καθίσταται επιβεβλημένος, ώστε να μπορούν να επιτελούν εν τοις πράγμασι το κοινωνικό τους έργο, υιοθετώντας έναν στρατηγικό σχεδιασμό που η σημερινή πραγματικότητα επιτάσσει, προσδίδοντας στα μουσεία διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και ευελιξία και σε καμία περίπτωση δεν «προαναγγέλλει ... ένα πρωτόγνωρο και δυσοίωνο μέλλον, όσον αφορά στην προστασία και στην ανάδειξη της πολιτιστικής τους κληρονομιάς», όπως ισχυρίζεται ο κ. Βουλευτής.

Ως προς τα αναφερόμενα στην Ερώτηση χαλκά κινητά μνημεία του Αρχαιολογικού Μουσείου Καλύμνου, διευκρινίζονται τα κάτωθι:

Τα εν λόγω μνημεία ανασύρθηκαν την περίοδο 1997-1999 από τη θαλάσσια περιοχή της Καλύμνου και αφορούν σε τρία χαλκά ευρήματα ελληνιστικών χρόνων: κεφαλή ηγεμόνα με διάδημα και καυσία, δεξιά και αριστερή κνήμη έφιππου ανδριάντα (ΑΜΚ 3901, ΑΜΚ 3902α και ΑΜΚ 3902β αντίστοιχα). Τα ευρήματα αυτά παρουσιάζονταν στο Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου από το 2009 έως το 2015, οπότε μεταφέρθηκαν σταδιακά στην Αθήνα, προκειμένου να διερευνηθεί η πιθανότητα να συνανήκουν με τέταρτο χαλκό εύρημα, το οποίο

επίσης ανασύρθηκε από ιδιώτες από την θαλάσσια περιοχή της Καλύμνου το 2009. Πρόκειται για το άνω τμήμα κορμού έφιππου θωρακοφόρου γλυπτού, ο οποίος αμέσως μετά την εύρεσή του μεταφέρθηκε στην έδρα της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων στην Αθήνα για να δεχθεί τη φροντίδα των συντηρητών (ΒΕ 2009/28). Η Τετραμελής Επιτροπή, που συγκροτήθηκε το 2016 με έργο την εκπόνηση μελέτης σχετικά με την ανάταξη του ανωτέρω γλυπτού, κατέληξε ομόφωνα τον Οκτώβριο του 2018 ως προς τη συναρμογή των δύο κνημών με τον κορμό και, κατά πλειοψηφία, ως προς τη συναρμογή της κεφαλής με το υπόλοιπο έργο. Για τον λόγο αυτό, αποφασίστηκε η διενέργεια συμπληρωματικών σχετικών εργασιών και η εκπόνηση μελέτης για τις αναλογίες του αγάλματος από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο- Τμήμα Συντήρησης, Χημικών και Φυσικών Ερευνών και Αρχαιομετρίας, καθώς και συμπληρωματική δειγματοληψία από την κεφαλή και ανάλυση στο ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος». Οι προαναφερόμενες εργασίες βρίσκονται εν εξελίξει. Εάν αποδειχθεί ότι και τα τέσσερα γλυπτά αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο, τότε ο χώρος παρουσίασης του προς ανάταξη εμβληματικού συνόλου, κλίμακας μεγαλύτερης του φυσικού, θα οριστεί σε συνάρτηση με τη διασφάλιση των ενδεδειγμένα άριστων συνθηκών έκθεσης και φύλαξής του, δεδομένου ότι θα αποτελεί εφεξής σημείο αναφοράς για τους μελετητές της αρχαίας ελληνικής γλυπτικής.

Η ένταξη των ανωτέρω τεσσάρων κινητών μνημείων στη μουσειολογική προμελέτη του προς οργάνωση Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων στον Πειραιά, εθνικού χαρακτήρα και μοναδικού στη χώρα, έγινε δύο έτη μετά το Πόρισμα της Τετραμελούς Επιτροπής και βάσει της παραδοχής ότι ο «Έφιππος Θωρακοφόρος», μετά την ανάταξή του, θα αποτελέσει ένα νέο εύρημα, το ιστορικό απόκτησης και σύνθεσης του οποίου συνιστά ένα πρότυπο παράδειγμα σταδιακής και τμηματικής παράδοσης αρχαιοτήτων από πολίτες που ασχολούνται επαγγελματικά με τη θάλασσα. Σύμφωνα με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, η ένταξή του σε ειδική ενότητα της μουσειολογικής μελέτης, που εστιάζει αποκλειστικά στην περίπτωση της Καλύμνου, θα προβάλλει το νησί σε ευρύτερο διεθνές κοινό.

Όσον αφορά στους ισχυρισμούς που εκφράζονται για την απομάκρυνση και των λοιπών χάλκινων ευρημάτων, ενάλιας προέλευσης, από το Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου, δηλαδή της Κυράς της Καλύμνου και του δελφινιού, αυτοί είναι ανακριβείς: Στην από 11.1.2021 εγκεκριμένη μουσειολογική προμελέτη για την οργάνωση της μόνιμης έκθεσης του Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων δεν περιλαμβάνονται τα εν λόγω εκθέματα, τα οποία εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ